Sahibi: Türkiye Öğretmenler Sendikası adına: Genel Sekreter Osman K. Akol,
Telefonlar: 17 49 27, 12 99 46
Yıllık abone bedeli 6 lira,
Adres: TÖS Yazışleri Müdürlüğü, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 Yenişehir — Ankara

PERŞEMBE
1
EKİM
1970

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

YIL : 3
SAYI : 63
15 Günde Bir Çıkar
Fiyatı : 25 Kuruş

GAZETEMİZ TÜRK ÖĞRETMEN TOPLULUĞUNUN SESİ VE BAŞLICA HABER KAYNAĞIDIR. OKUYUNUZ, OKUTUNUZ VE ABONE OLUNUZ. EĞİTİM TOPLULUĞU İLE İLGİLİ HABERLERİNİZİ ULAŞTIRINIZ!

Millî Olmayan Şûraya Katılmıyoruz

Bu Bir Şûra Aldatmacasıdır

Şûranın Amacı Gerici Devlet Felsefesini Sistemleştirmektir

8. Eğitim Şurası yedinciden sekiz yıl sonra Ankara'da toplandı Gündemin iskeletini ortaöğretimde reform bölümü teşkil ediyor. İktidarın amacı gerçekten orta öğretimde reform yapmak değil kendi gerici teokratik devlet felsefesini Millî Eğitime egemen kılmaktır. İktidar üniversitelerimizde gittikçe gelişen devrimci olayları önlemek için kaynağın başını, Ortaöğretimi kurutmayı plânlamaktadır. Bakan "Orta öğretim kurumları kalkınmayı destekliyecek yerde üniversite kapılarına öğrenci yığan ve rasyonel bir eğitim plânlamasını imkânsız kılan kurumlar olarak işliyorlar demektedir" Bu sözler reform için kılıftır. Amaç halk çocuklarına üniversite kapılarını kapatmaktır. İkinci amaç da din çıkışlıların devlet kuruluşlarından yararlanmasını sağlıyacak bir eğitim düzeni getirmektir.

Şimdi İlköğretime bir göz atalım.

Millî Eğitim Bakanlığına göre ilköğretim çağındaki çocuk sayısı 5.522.000 dir. Bu çocukların okullaşma oranı 4.908.776 ile % 88,9 dur ve okuldan yoksun çocuk oranı ise 613.224. ile % 11.1 dir. Bakanlık bu sayıları zorunlu öğrenim çağını 7-12 yaşları arası kabul ederek vermektedir. Bu tamamen uydurmadır ve kasıtlıdır. Çünkü ilköğrenim zorunluluğu çağı Bakanlığın gösterdiği gibi 7-12 yaşları arası değildir. 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanununun 3. maddesi bu zorunluğu şöyle saptar: "mecburi ilköğrenim çağı, çocuğun altı yaşını bitirdiği yılın Eylül ayında başlar. 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yıl sonunda biter."

Buna göre ilköğrenim zorunluğu çağındaki çocuk sayısı 6.333.779 dur. Ve okullaşma oranı 4.908.776 öğrenciye göre % 77 dir. İlköğretimden yoksun çocuk oranı ise 1.465.003 ile % 23 tür.

Bakanlığın ilköğretim zorunluğu çağını 7-12 göstermesi, gerçeği gizlemek endişesiden ileri gelmektedir.

Bu çocuklardan ilkokul bitirdikten sonra daha üst bir okula gidemeyenlere karşı, Bakanlığın sorumluluğu bitmemiştir. Bu durumda olan çocuklar için Bakanlık, 222 sayılı kanunun 6. maddesinin 1/b fıkrası gereğince, "Yetiştirici ve tamamlayıcı ve kurslar" açmaya mecburdur. Bunun yönetmeliği de yapılmış ve yürürlüğe konulmuştur. Ama uygulama henüz başlamamıştır. Bakanlık bu konuda ağır bir sorumluluk içindedir.

Bu "yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar"ın görevi aynı kanunun 11. maddesinde şöyle belirtilmiştir: ".. ilkokulu bitirmiş olup da henüz mecburi öğrenim çağında bulunan ve üst dereceli öğrenim kurumlarına gidemeyecek olanların genel bilgileri artırmak ve kendilerine iş ve üretim hayatında faydalı bilgi ve maharetleri kazandırmak."

Bakanlık bu görevden kaçmakta ve bunun mali kaynakların yetersizliğine dayandırmaktadır. Bu da doğru değildir. Çünkü yine kanunun 76. maddesinin a fıkrası "her yıl devlet gelirlerinin % 3 ünden az olmamak üzere Bütçesinden" İlköğretime yardım yapılması hükmünü getirmiştir. Bu yıl devlet geliri 28.291.091.781 lira olduğuna göre % 3'ü olan 848.732.753 liranın ilköğretime yardım olarak ayrılması gerekli idi. Bu yapılmamış sadece 300 milyon liracık, yasak savar gibi ayrılmıştır. Yani mali kaynakların yetersizliğinden söz edilemez. Bunun açık anlamı halkı aydınlatmaktan korkmadır.

Şunu da ekliyelim ki 1913 tarihli Tedrisatı İptidaiye Kanunu Muvakkat'nin 6. maddesinde de böyle bir hüküm vardı. O da hiç bir Nazır ve Bakan tarafından uygulanmamıştı.

1970-1971 Ders yılında rakamlarla ilköğretim

Öğrenci sayısı	:	4892490
Okulsuz öğrenci sayısı	:	1465003
Öğretmen sayısı	:	125416
Öğretmen ihtiyacı	:	100000
İlkokul sayısı	:	37169
İlkokul açığı	:	40000
1969 — 1970 Ders Yılında İlkokulu bitiren Öğrenci sayısı	:	975855
1970 — 1971 Ders Yılında Ortaokullara Kayıt Yaptıran Öğrenci sayısı	:	339431
Açık	:	636425
Açık yüzdesi	:	% 65

başyazı

Şûra Aldatmacası

FAKİR BAYKURT

TÖS'ün Genel Yönetim Kurulu, 15 Temmuz toplantısında, 28 Eylülde toplanacak olan "8. Millî Eğitim Şûrası" konusunu görüşmüş ve üç ana nedenden dolayı bu Şûraya katılmama kararı almıştır.

Birinci neden: Bakanlık, 1933 tarih ve 2287 sayılı kanuna göre her üç yılda bir toplanması gereken Millî Eğitim Şûrasını 1962'den beri toplamayı, ortada bir ciddi engel yokken ihmal etmiştir. TÖS'ün kendi olanaklarıyla bir "Devrimci Eğitim Şûrası" toplamasını ve öteki uyarılarını hiç dikkate almamıştır. Buna karşılık, öğretmenlerden ve onların resmî temsilcisi olan TÖS'ten saklı olarak hazırladığı yeni bir tasarıyı kaşla göz arasında Meclislerden geçirmiş, "8. Şûra'yı, 21.5.1970 gün ve 1261 sayılı, demokratik ölçülerden çok uzak olan bu kanunla toplamaya karar vermiştir. Her yıl 126 kişiyle toplanacak olan bu şûraya öğretim kurumlarından ve meslek kuruluşlarından % 46 oranında üye alınacağı belirtildiği halde, gerçekte buna uyulmamıştır. 72.000 üyeli TÖS'ten sadece bir üye istenmiş, 5-6 kişinin dışında öğretmen temsilcisine yer verilmemiş, üye çoğunluğunun seçimi ya doğrudan doğruya Bakanlığın, ya da Bakanlık güdümündeki kuruluşların tekeline bırakılmıştır. Bu şûraya işçilerin, köylülerin, gençliğin ve öteki öğrencilerin temsilcileri de alınmamıştır. Bütün bu eksiklikleriyle, hiç de demokratik olmayan ve Türk halkının eğitim ihtiyaçlarını inceleme ve gerekli değişiklikleri kararlaştırma yetkisinden yoksun olan böyle bir Şûraya elbette katılamayız.

İkinci neden: Bakanlığın 8. Şûra'ya getirdiği Orta Öğretim Reformu tasarısı içtenlikten uzaktır. Reform aslında ciddî bir iştir. Bugün ülkenin temel ekonomik ve sosyal koşullarını değiştirme amacına bağlanmayan herhangi bir reform girişimine umut bağlamak şöyle dursun, onu görüşmek bile gereksizdir. Üstelik bu reform tasarısı Millî Eğitimin bütününü bile kapsamıyor. Amaç, Türkiye Orta Öğretimine, toplum ihtiyaçlarına uygun çağdaş bir nitelik kazandırmak değil, üniversite ve yüksek okul kapılarındaki haklı yığılmaları önlemek ve montaj sanayici bugünkü egemen kuşaklara ve dış pazarlara kalifiye işçi hazırlamaktan ibarettir. Almanya ve öteki ülkelere giden işçilerimizin % 60'ı eğitim görmüş, nitelikli işçilerdir. Bu konudaki istekler hızla artmaktadır. Bakanlığın gözettiği nokta bu iken, böyle bir "Reform tasarısı"na "he" dedirtmek için toplanmış şûraya elbet katılamayız.

Üçüncü neden: Millî Eğitim Bakanlığı, gerçekleri ve doğruları görmekte hâlâ başarısızdır. Ve onun bu başarısızlığı, işbaşındaki gerici hükümetin bir niteliği sonucu, sürüp gidecektir. Bakanlık; dövülen, kıyılan ve yurt içi sürgünler yetmiyormuş gibi, geçim zorlukları nedeniyle yurt dışına olarak giden binlerce öğremenin acısını görmezlikten gelerek ve üstelik bunları körükleyerek bugün ortaya bir "Şûra aldatmacası" ile çıkmaktadır. Şûra avutmacası içinde bir de "Reform aldatmacası" getirmektedir. Adı Reformcu Bakana çıkmış olan Prof. Oğuz'a soralım: Hangi reform Sayın Bakan 10, 8, 6, 4, olarak verilen notları A, B, C, D, ye çevirmekle mi? Öğrencilerimizi ve onların yoksul ana babalarını soyup soğana çeviren AP damgalı çok kitap keşmekeşi karşısında 50 kuruşluk bir alfabe dağıtıp onu da öğretmenlerin üzerine demirbaş vermek mi? Bir hafta içinde sekiz on bin öğretmen dövülürken, yada onların lokalleri yakılıp yıkılırken siz ve Başbakanınız dut yemiş bülbüller gibi susmaktasınız. Ondan sonra da "Buyrun Şûraya!" diyorsunuz. Nasıl gelelim?

Biz bu tutumlarla ve bu tavırlarla karşımıza getirilen reform avutmacalarına kanmıyoruz, artık. Millî Eğitimin ve ülkemizin bilcümle sorunlarını bu ölçülerle bir reform değil, her sorunu bilimsel ölçülerle ve birbirleriyle olan zorunlu ilişkileri içinde ele alan bir "Devrim" çözecektir. Bu yüzden öğretmenlerimiz "Devrim için eğitim" çalışmalarına devam edeceklerdir.

Aklanmalar devam ediyor

Boykota katıldıkları için haklarında soruşturma açılan Ankara Şahinbey İlkokulu öğretmenleri de ilk duruşmada aklanmışlardır. Nebi Dadaloğlu'nun şiirle yaptığı savunma sonunda sekizinci Asliye Ceza Mahkemesi Nebi Dadaloğlu, Bahar Dadaloğlu, Hasan Kuş, Sakine Bolatkıran, Şadiye Er, Hüseyin Yücel Ahmet Temelli, Osman Kay, Gülizar Aydın, Reşide Öz, İlhan Kultay, Suzan Saygı ve Şükran Maraş adlı öğretmenleri aklanmıştır. Boykotçu öğretmenlerden Türkan Özgen işçi olarak Almanya'ya gittiği için duruşmada bulunmamıştır.

Bu arada Kulu asliye Ceza Mahkemesi de boyokota katıldıkları için cezalandırılmaları istenen Osman Aslan, İbrahim Koç, Hanefi Ayhan, Mahmut Tamam ve İzzet Tamam adlı öğretmenleri aklanmıştır.

Öteyandan Boykot nedeniyle meslekten ihraç edilen Emin Arıkan, Zeki Dedeoğlu, Ali Naci Yeşiltepe, Yunus Madanoğlu, Emin Erdem ve Sema Akalın adlı öğretmenler hakkındaki il disiplin kurulu kararı yüksek disiplin kurulunca bozulmuş arkadaşlarımız görevlerine dönmüşlerdir.

Aylıklarıyla aç kalan Öğretmenler

Aldıkları ücret yetmediği için 6 bin öğretmen yurt dışına işçi olarak gitmiştir. Binlerce öğretmen de sıra beklemektedir. Dışarıya çıkma olanağı bulamayan öğretmenler geçinebilmek için öğretmenliğin yanı sıra garsonluk, şöförlük, bohçacılık, terzilik, seyyar satıcılık ve biletçilik gibi ek işler yapmaktadırlar. TÖS'le işbirliği yapıp gerekli belgeleri toplayan değerli gazeteci Sadun Tanju'nun Cumhuriyette yayınladığı röportaj kamuoyunda geniş yankılar uyandırmıştır.


Güpegündüz Antakya'nın ortasında zorla cipe bildirilip kaçırılarak öldürülmek istenen öğretmen Yusuf ESEN.

Murat Kahyaoğlu Eskişehir'den ayrıldı

Binlerce devrimci öğretmen gibi Eskişehir TÖS şube başkanı Murat Kahyaoğlu da sendikal eylemlerinden dolayı Giresun'a sürgün edilmiştir. 24 Eylül 1970 günü Kahyaoğlu onuruna bir yemek verilmiş, yemekte öğretmenlerden ve halktan 700 kişi hazır bulunmuştur. Ertesi günü 150 arabalık bir konvoyla Kahyaoğlu yolcu edilmiştir.

Devrimci eylemlerini sürdüren Eskişehir şubemiz özel dershane soygununa "dur" demek için her seviyede parasız kurslar açmıştır. Adalet İlkokulunda açılan kurslarda 50 den fazla öğretmen karşılıksız olarak görev almıştır. Halen 350 öğrenci kursta olup, kayıtlar devam etmektedir.


AKLANAN ÖĞRETMENLER

Devrimci Öğrenciler Vatandaşlıktan Çıkrıldı

Almanya Türk Öğrenci Derneği Federasyonu başkanı Hakkı Keskin ve on arkadaşı Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlıktan çıkarılmışlardır. Hakkı Keskin ve arkadaşları işbirlikçi iktidarın bu antidemokratik kararını protesto etmek için açlık grevine başRektörünün de katıldığı prolamışlardır. Batı Berlin üniversitesi Rektörünün da katıldığı profesörler kurulu bir yürüyüş düzenleyerek Türk Hükümetini uyarmışlar ve bir muhtıra göndererek Demirel'i kınamışlardır.

Aslında vatandaşlıktan çıkarılması gerekenler devrimci öğrenciler değil mığırdıç'ın ortaklarıdır.

Şûra'da Skandal

Millî Eğitim Şûrasında Milliyetçi Öğretmen Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı Selâhattin Arıkan'ın üniversite profesörlerine çatması ortalığı karıştırmış, toplantıda bulunan profesörler bir süre için toplantıyı terketmişlerdir.

Arıkan konuşmasında, "İlk, orta ve lisede biz öğrencileri pırıl pırıl yetiştiriyoruz. Üniversite kapısına gelince bozuluyorlar. Üniversiteler anarşi yuvasıdır. Bunları yapan da profesörlerdir" demiştir.

Bu sözler üzerine şûradaki bazı üyeler ayağa kalkarak Başkanlık yapmakta olan Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'a müdahale etmişler, konuşmaların rapor üzerinde yapılması gerektiğini hatırlatmışlardır. Bu ikazlar bir sonuç vermeyince toplantıda bulunan profesörler toplantıyı terketmişlerdir. Bir süre koridorlarda duran profesörler ancak bir saat sonra yeniden toplantıya girmişlerdir. Bu arada Arıkan, TÖS ve TRT'ye çatarak konuşmasını bitirmiştir.

Bekir Durgun baştemsilcilik görevine atandı

Güney Bölgesi Baştemsilcisi Osman Sarıkaya İlköğretim müfettişi olarak Kastamonu'ya atandığından bundan böyle bu görevi güney bölgesi temsilcimiz ve yönetim kurulu üyemiz Bekir Durgun yönetecektir.

Değerli arkadaşımıza yeni görevinde başarılar dileriz.

Adalet Bakanını uyardık

TÖS Genel Sekreteri Osman K. Akol Adalet Bakanı Yusuf Ziya Önder'e bir telgraf çekmiştir. Telgrafta:

"Bir hukuk devleti olan ülkemizde çocuklarımızı yetiştiren öğretmenlerimize, onların lokallerine taşlı, sopalı, bıçaklı, tabancalı hattâ bombalı saldırılar yapılmakta, yangınlar çıkarılmaktadır. Bütün yurt düzeyine yayılan ve güpegündüz, idâre ve zabıta âmirlerinin gözleri önünde pervasızca işlenen bu kanunsuzlukları şikâyet ettiğimiz ve koğuşturulmasını istediğimiz görevliler hareketsiz kalmakta ve saldırganlar cüretlerini arttırmaktadırlar. İçişleri ve örgüte tamamen yabancılaşmış Millî Eğitim Bakanlığı bu durum karşısında acz içerisindedir. Mülkün temeli olan adaletin korunması sorumluluğu Adalet Bakanı olarak sizin omuzlarınızdadır. Bize şikâyetlerimizi dinleyecek, saldırganlıkları önleyecek bir makam göstermenizi önemle ve saygıyla rica ediyorum" denilmektedir.

Bir Cevap

İLK - SEN İSTANBUL ŞUBE BAŞKANLIĞINA
İstanbul

İlgi: 15.9.1970 gün, 334 sayılı yazınız k.

27 Eylül 1970 günü yapılmasını kararlaştırdığınız ve hazırlıklarını tamamladığınız mitinge katılmamız hususundaki isteğinizi belirten yazınız Yönetim Kurulumuzda görüşüldü.

1 — İLK-SEN YÖNETİCİ KLİĞİ, TÖS - İLK - SEN ORTAK KURULTAYI'NA GETİRDİKLERİ TEZLE ÖĞRETMEN BİRLİĞİNİ VE BERABERLİĞİNİ BALTALAMIŞTIR.

2 — İLK-SEN, Ortak Kurultay sonrasında da tutum ve davranışlarıyla TÖS'ü parçalamayı hedef almıştır.

3 — Yapılacak "İktidarı Halka Şikâyet Mitingi" ZAMANSIZ SEÇİLMİŞ OLUP ÖĞRETMENİN DEVRİMCİ POTANSİYELİNİ HARCAMA YÖNÜNDEN İYİ BİR DEĞERLENDİRME YAPILMAMIŞTIR.

4 — Eylemle ilgili dağıtılan çağrı ve bildirilerinde İLK-SEN, sendikal mücadele yolunu yanlış olarak devam ettirmiş ve "İKTİDARI HALKA ŞİKÂYET" YERİNE TÖS'E KARA ÇALMA TAKTİKLERİNE TEVESSÜL ETMİŞTİR.

Bu nedenlerle TÖS olarak mitinge katılamayacağımızı bildirir, İLK-SEN YÖNETİCİ KADROSUNUN yanlışı savunmada ısrar etmemelerini ve öğretmen birliğini gerçekleştirecek tutum ve tavrı almalarını devrimciliğin gereği olarak bir kere daha bütün samimiyetimizle dileriz.

(İmza)
Tayyar KEKEÇ
Sekreter

(İmza)
Tahsin ÇAYIR
Başkan

ÖĞRETMEN DİYORKİ...

TÖS Zonguldak Şubesi Diyor ki

Başı dönmüş iktidar yöneticilerinin, öğretmenleri sadisce kıydığı bu dönemde bir öğretim yılını kaparken, bir yenisini ATATÜRK İLKELERİNİN ve TÜRK ULUSUNUN öğretmenleri olarak azimle açıyoruz.

Toplum yapısının temel taşı olan Türk öğretmeni şerefli mesleğini yürütemiyecek şekilde, bir benzeri olmayan oyuna getirilmek istenmektedir. Anayasal hakları rafa kaldıran siyasal iktidar altmışbin öğretmen hakkında dava açarak, öğretmenleri yıldırmak ve sendikamızı ekonomik yönden çökertmek isterken, yersiz atamalala kendileri güç duruma yersiz atamalarla kendileri güç duruma dü düşmüşlerdir.

Bu zihniyetin verimi olarak: Milli İradeyi, yasaları sadece kendi çıkarları için kullanan siyasal iktidar ve onun yetkili kişileri; genel öğretmen boykotu nedeniyle öğretmenlere sürgün cezaları verirken Danıştay kararlarını uygulamamışlardır. Yasaları tek yönlü uygulayan iktidar anayasal ve hukuk devleti anlayışına aykırı bir tutuma girmiştir.

Gün yoktur ki öğretmen kiralık kişilerce dövülmesin. Kafası patlayanından kulağı kesilene dek.. Gün yoktur ki öğretmenin kaşı gözü beğenilmiyerek sudan sebeplerle sürülmesin. Bunlara karşılık bütün suçumuz şudur: Sadece öğretmen oluşumuz, insalcıl olmayan bu tutuma karşı savaşan Türk Ulusunun Atatürk Cumhuriyetinin öğretmeni olmak.

Emperyalizmin yerli işbirlikcileri ve uşakları; size sesleniyoruz. Atatürk Cumhuriyeti ilkelerinin koruyucusu ve savunucucu olarak bu tarihi görevi yürütmeye tekrar ant içiyoruz.

ASİL TÜRK ULUSU: Emperyalizmin amacına göre yöneltilmiş bir eğitim ve öğretime Paydos de.. Tarihi görevinde öğretmene sahip ol.

Hacı Müdürün Nakli Durduruldu

Aydın DEVRİM

Çevrede gerici davranışları ile dikkati çeken ve çeşitli yolsuzlukları tesbit edilen Amasya Lisesi Müdürü hacı Mahmut Baran, Bakanlık müfettişlerinin gösterdiği gerekçe üzerine müdürlüğü alınarak Kırklareli Ortaokulu öğretmenliğine tayin edilmiş, yerine de Yerköy Lisesi müdürü getirilmişti. Sonradan belli çevrelerin baskısı ile her iki müdürün kararnamesi iptal edilmiş ve hacı Mahmut Baran yerinde bırakılmıştır.

Hacca gidip hacı olduktan sonra gerici tutumu büsbütün göze çarpmaya başlayan Baran, Liseyi tam bir medrese haline sokmuştur. Devrimci öğretmenlere, Atatürk'çü öğrencilere karşı akıl almaz güçlükler çıkarmaktadır. Okulda ikilik yaratmış ve iki grubu birbirine düşürmüştür. TÖS'lü öğretmenlere kanun dışı baskılar yapmakta, yerli yersiz ihbar etmekte ve okulu daimi bir rahatsızlığın içine itmektedir.

Kendisi açıkça Atatürk düşmanlığı yapmaktadır. Hiç bir 10 Kasım anma toplantısına ve milli bayramlara katılmamakta, ogünler hasta olup ortadan kaybolmaktadır. Yıllardır Atatürk'ün adını ağzına aldığını duyan yoktur. Ama padişahları bol bol övmekte, islam ahlâkından sözetmekte, öğretmenlere öğrencilere namaz kılmayı, dua etmeyi salık vermektedir.

Bütün devrimlerin ve devrimcilerin karşısındadır. Ona göre Atatürk gençliği bozulmuştur, soysuzlaşmıştır. Bizi ancak islâm ahlâkı ve islâm düzeni kurtarabilir.

Müdürlüğü alınıp ortaokul öğretmenliğine nakledilmesi üzerine hacı Mahmut Baran, okul hademelerinden başlıyarak, dişine uygun esnafı, hacı arkaaşlarını, cami imamlarını kapı kapı dolaşımış, kimisine yalvarmış, kimisine ağlamış, Amasya'da kalması için teller çekilmesini istemiştir. İsteği yerine getirilmiş, bir AP milletvekilinin de aracılığı ile yukardan verilip nakli durdurulmuştur.

Olay çevrede hayretle karşılanmıştır.

TÖS'e Rapor Var

TÖS GENEL BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Üyelerimizden Hatay Kız İlköğretmen Okulu meslek dersleri öğretmeni Yusuf Esen 19.9.1970 Perşembe günü saat 19.05'te okulun önünden 4 kişi tarafından öldürmek maksadı ile kaçırılmıştır. Kaçıranlar tabanca tehdidi ile öğretmeni susturduktan sonra Adana istikâmetine doğru süratle yol almaya başlamışlardır. Şehirden ayrıldıktan sonra öğretmeni bayıltmak için üzerine eter dökülmüş mendili burnuna tutarak koklatmışlar ve yollarına devam etmişlerdir. Tam baygın düşmeyen ve kendini kaçıranların aralarında ki konuşmalarını anlamaya çalışan öğretmen Yusuf Esen bazı itiraflarla karşılaşmıştır. Bu işi bir Generalin idare etiğini söyleyen ve kendilerine komondo süsü veren saldırganlar tüm devrimcileri teker, teker öldürmek amacıyla plânlar kurduklarını ve bunları uygulamaya çalıştıklarını söylemişler, öğretmen Yusuf Esen'i de beraberinde götürdükleri çuval içinde koyup denize atmaya ve ertesi gün hiç bir şeyden haberleri yokmuş gibi Antakya'ya dönerek öğretmen okulu sınavlarına girmeye kararlaştırmışlardır.

Araba Belen ve İskenderun'u geçerek Payas'a varmıştır. Yusuf Esen Bu sırada baygınlık ve şaşkınlıktan silkinerek, şoföre dur diye bağırmış ve aniden arabanın kapısını açarak kendini aşağıya atmış, yüzde yüz bir ölümden kurtulmuştur. Oradan da en yakın bir eve sığınarak başına gelenleri anlatmış ve Jandarma karakoluna durumu bildirilmiştir. Payas halkı öğretmenleri ve jandarma karakolunun yardımı ile bir taksiye bindirilerek gece yaralı bir şekilde getirilip Antakya Devlet Hastanesine yatırılmıştır.

Çevre öğretmenleri ve halkı tarafından büyük üzütü ile karşılanan bu müessif olay pazar günü düzenlene bir yürüyüşle protosto edilmiş saldırganlardan birisi bugün yakalanmış, suçunu itiraf etmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Ramazan BAŞKAN
TÖS
Antakya Şube Başkanı

Bu Memet Başka Memet

Ali YILDIRIM

Bu memet, Bizim Memet. "Yakışıklı" öğretmen memet.

Dokuz yıllık öğretmen Memet. Okulu bitirince ilçemizin güzel bir köyüne atandı Memet. Atatürk'çü görünüşüyle sempati kazandı Memet. Dersanede biraz başarısızdı. Memet. Yinede sevilirdi Memet. TÖS de üye Memet. Asker oldu Memet. Askerden geldi Memet. Ama bu kez uzak bir yere atandı Memet. Eğildi Memet. Büküldü Memet. Görev yerine gitmeden yerini değiştirdi Memet. Birinci sınıfı aldı Memet. Sene sonu randımanı sıfıra çıkardı Memet. Üzdü bizi Memet, Üzülmemişti Memet. İşin kolayını bulmuştu Memet. Çepheye kaydoldu Memet. Merkeze alındı Memet.

Anlı Memet. Şanlı Memet. Yakışıklı Memet. Öğretmen Memet. En önemlisi milliyetci Memet. Ek ders aldı liseden Memet. Öğrencilerine sırtı dönük marş söyletti Memet. Üst üste başarısız rapor aldı Memet.

Ödül olarak müdür oldu bizim Memet.

Mektup

Fevzi ŞENKÖYLÜ

Dostum Yusuf,

Eşkiya taslaklarınca, kentin göbeğinden kaçırılıp zulüm makinesinde kıyılmak istenildiğini, mucize kabilinden kurtulduğunu gazetelerde okudum. Dostum, karanlık odalarda tezgâhlanan tuzaklara düşenin, düşürülenin ne ilki ve ne de sonusun. Temelsiz bozuk düzende değişik tekniklerle bir GÜR, Sakallı ve de Bir Dönmez'e daha ilkel ve haincesi düzenlenmiştir, ya da düzenlenecektir. Bilinmeli böylece. Bir kehânet değil bu. Sosyal gelişim çizgisinin en belirgin, belgeli kuralıdır. Yaraları ağır, izleri derin.

Gazete köşeciğine sıkıştırılmış bu iğrenç, kaba olay geniş boyutlu, anlamlı, Somut, canlı, gizlenmez bir ders. Yeni bir biçimidir onun. Uyuyanlara dürtü,, devrimcilere eylemlerinde aydınlatıcı, yol gösterici. Bu oluşu bilimsel ölçüler doğrultusunda saptamaz, değer yargılarına varmaz, verilerimizle yağlarız.

değerlendirmez, ya da kişisel nedenlere bağlarsak; ipi eli-

Yufus, savaşın en çetin dönemecindeyiz yurdumuzda. Uzun uzadıya anlatmayı gereksinmiyorum sana. Tereciye tere satmak; havanda su döğmek. Ereğim dertleşme, açılma içtenlikli. Yatağının yanıbaşında duymak, düşünmek, yaşamak birlik.

Dostum, birgün önce karasaban tutan parmaklarının piyano tuşlarında hünerli raksdeşini seyretmenin, ünlü müzik ustalarının arı, duru ak dünyasına bırakıvermeni yaşamanın ince zevkini yudum yudum tatmaktayım yeniden. Bilmezdin, söylemezdim sana. Başkalarınkine benzemez, kıyaslanmazdı o günkü coşkuluğum. Tatlı bir gurur, övünç duyardım sennen. Hemşehrimdin. Komşu köydendin. Yuğrulmuştu toprağımız bir. "KÖYÜ, KÖYLÜ KALKINDIRIR", ileri, gerçekçi düşününü uyguladığı, dört elle sarıldığı büyük eğitimci TONGUÇ BABA'nın DÜZİÇİ'nde senden iki sınıf ilerde olmanın payını da kat buna.

Dostum, bilmem anımsar, duyar, yaşar, sever misin geçmişi, o günleri. Dönerim ben arasıra. Hani tüm varlığı ile Enstitüye kendini adıyan beşçi NASIF'ın matematik sorularına bile. Bugüne dek çözüm yolları ararım. Dinçleşir, canlanır güçlenirim. Kavuşurum kaynağıma, kendime.

Dostum, ısmarlama sandıksal demokrasinin buyur edildiği, ağırlandığı kat kat gerdanlı, okuyup adam olmaya. Bunca kara kara çamurlar atılmasına, kuyruklu yalan ve iftira yağmuruna karşın gönderilmiştim, ağanın pamuk tarlasından. Bacağında şalvar, ayağımda kamyon lastiğinden yemeni. Binbir umut özlemiyle. Senin gidişin - gelişin mi, ayrıcalığı olsun sanmam. Aynı dağlarla çevrili köylerimiz. Koşulları bir. Kıraç, taş, çakmak taşı bir avuç toprak. Karasaban Sümerlerden miras. Çizilmiştir babam, çizilmiştir. İğne ile kuyu kaz. Sırtında bir gömlek, bacağında bir don görmeden göçüp gidenler az mı oldu, oluyor. Değişen ne dünden bugüne. Gelen gideni arattı. Yıl yıldan baskın çıktı. Sürüp giden jandarma, karakol, dayak... Tahsildar ve köşe bucak kaçış...

Dostum, dedikodunuzu yapar, çekiştirir, köpürür kızardık, haberimiz olmadan size, Cındarlı'lara. Bire kırk - elli doğurgan et gibi topraklı Çukurova'da, Amik ovasında, sizin yirmi beş kuruş fazla almanızı bizden. Oysa biz, Şenköy'lülerde günde iki mola verir, yıldızdan yıldıza çapa sallardık. Kan ter içinde. İki cehennem yalımı arasında iki buçuk Türk lirasına. Can sağ olursa, önümüzdeki yıla, sizin ağaya ırgat olacağımıza yemin billah ederdik. Gene bizim ağa, sizin ağa kavgası köylerimizde. Atışmalar, suçlamalar, böbürlenmeler. Sonsuza dek sürer mi bu kardeş kavgası. Sürmiyecek, yürümiyecek, yutulmıyacak; gün ışığına çıkıyor acı gerçekler, cısçıplak. Suçlu ele verecek yakayı. Vermek üzere. Faşist yöntem denemelerine girişi, kaba kuvvet gösterişi korkudan, çırpınıştan. Bir kez içine kurt düştü. Hani bir söz var bizim köylerde: "İtin ölümü gelince camiye sıçar."

Yusuf, köylerimizin dar geleneksel çemberi, giderek, gayet ustaca daraltılmakta, alın yazgılarına terkedilmekte, koyu kadercilikte afyonlanmakta aydınlık düşmanlarınca. Kurutmada hiçbir sakınca, acı duymamada körpe fidanları. Yüzbine varan gizli - açık Kur'an kurslarında Atatürk devrim ve ilkelerine dil uzatılmada, saldırmada, karalamada, budamada bir yarış ki, doludizgin. Hele son birkaç yıldır saldırılar öylesine yoğunlaştı ve de çirkefleşti beyin zank diye duruyor. Bir milyon alfabeye karşın üç milyon "elifba" basılıyor Atatürk Türkiye'sinde. Yakında Cındarlı'da, bir de mantar gibi imam-hatip mektebi çıkarsa sakın şaşma, şaşırma. Çağa ve bilime ters düşen ne kadar kokmuş kurum varsa bir bir, tantanalı, cilâlı sözcük dizileriyle perdeleniyor. İteleniyor kulak arkasına ANAYASA buyruğu. Sosyal adalet, sosyal güvenlik ilkelerinin ismi var, cismi yok.

Yusuf, Cumhuriyetin temel ilkelerini. Atatürk devrimlerini, yan çıkar gütmeksizin katılması, sürdürülmesi, sömürgenlerin pembe düşlerine bıçak gibi girmektedir. Kasıtlı geri bırakılmış ulusumuzun soyulmasına, emilmesine seyirci kalmıyan ve insanlık dışı gidişe "dur" diyen Atatürk öğretmenine kaba kuvvet denemeleri yurdun çeşitli bölgelerinde uygulanmaktadır. Arkadan, sincise, kandırılmış, satın alınmış kişiliksiz maşalarınca. Anti-demokratik tutumla, öğretmeni kök saldığı yerden söküp yıldırma, bezdirme çabaları tutmayınca, adandığı halkını karşıya çıkarmada sorumluluk duymamaktadır. Davacı öğretmeni, davalı gösterme saray kurnazlığı, entrikaları ardına kalmıyacak. Öğretmenlerin bilinçlenmesini, kayalaşmasını oluşturacaktır. Kıramıyacak - koparamıyacak öğretmenin toplumla etkileşimini türlü faşist yöntemleriyle. Saptıramıyacak ulusun sorunlarına bakış biçimini.

Köylüm, bilim ve tekniğin başdöndürücü bir hızla ilerlediği çağımızda değil bir arpa boyu, bıraktığım yerde bulamadım baştankara eğitim düzenini, doğrusu düzensizliğini. Gene milyonlarca köy - halk çocuğu - eğitimde reform şamatasında - karanlık delhizlere itildi. Köy çocuklarına bir tek kındırılmış kapı altı yıllık öğretmen okulları. Sınav adı altında, bu yıl da, ilçeye ile birkaç gün taşıtılarak ALAY EDİLDİ köylülerimizle. Gene karasabanın kulpuna döndürüldü pırıl pırıl zeki, çakmak çakmak gözlü çocuklarımız. Cındarlı'dan Yusuf'lar, Ali'ler, Fadıl'lar, pamuk tarlasında karın tokluğuna çalıştırıldığı ağanın, bir yastıklık sözüm ona pamuk bağışını bir yıl ocak başlarında öyküleştirmesi, manileştirmesi sittin sene sürecek - sürdürülecek sanısında olan üç kâğıtçılar aldanmakta. Sevindirici ki, toplum, yer yer sorunlarını tanıma, belleme, benimsemede ve çözüm yolları aramadadır. Toplumun temelindeki bunalımı, koyu baskı yollariyle "idare etme"yi yeğlemek; sosyal patlalamaları ve büyük devrimleri durduramaz.

Dostum, kirli ellerin bedeninde bıraktığı her iz utkumuzu muştulamaktadır. Ziyaret Dağı'nı aşacaktır bacalarımızdan, tandırlarımızdan tüten ak dumanlar.

Gözlerinden öperim. Kal sağlıcakla Dost.

Görüşler

EGİTİM ve KALKINMA

Yaşar YÖRÜK

Eğitim kavramı çağdan çağa, toplumdan topluma değişmiş; her çağ ve hattâ her toplum ona kendi yapısından doğan bir anlam kazandırmıştır, Eski Yunan'da eğitimin amacı, yurttaşların ussal yöntemlerle gerçeği öğrenmelerini sağlamaktı. Ortaçağda bu amaç, yurttaşlara dinsel yollardan Tanrı korkusunu aşılamak anlamını kazandı. Röesanstan yakın zamanlara değin eğitim göstermelik demokrasilerin etkisi altında, statükoya hayranlık duyan, hükümetlere bağlı, doğmatik görüşlü yetiştirmeyi amaç edindi.

20. yüzyılda eğitim, toplumların ekonomik kalkınmalarını gerçekleştirebilecek önemli bir araç niteliğini kazandı. Biz bu yazımızda; yöneticilerimizce izlenen eğitim politikası, Türk toplumunun ekonomik ve sosyal yapısını değiştirebilir mi? Mutlu bir Türkiye yaratma ülküsünü gerçekleştirebilir mi? sorularına yanıtlar arayacağız.

ANAYASA VE DEVRİMCİ EĞİTİM

Anayasa'nın 50. maddesinde, "Halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını sağlama Devletin başta gelen ödevlerindendir" denilmektedir. Bu madde, halkın bilgisizlikten kurtarılarak çağdaş insan düzeyine getirilmesinin eğitim aracılığıyle sağlanacağını; bunun da Devletin ödevi olduğunu açıkça belirtmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin nitelikleri gösterilmektedir. Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti "İnsan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir." Bu madde, Türk Millî Eğitiminin amaçlarını ve izleyeceği yolu da içinde taşımaktadır. Şöyle ki:

1. *Eğitim, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına uygun olacaktır.*
2. *Eğitim, lâik olacaktır.*
3. *Eğitim, çağdaş uygarlık düzeyine eriştirici olacaktır.*

UYGULAMA NASIL?

Bir gerçek ki, yöneticilerimizin eğitim anlayışı, Anayasa'nın öngördüğü eğitim anlayışıyle çelişmektedir. Anayasa, Devlete diyor ki: "Çağdaş bilim ve eğitim esaslarına aykırı düşen bir eğitim yönetimi uygulamayacaksın; eğitim lâik olacak, bu ilkeyi zedelemeyeceksin; eğitim yoluyla halkın çağdaş uygarlık düzeyine eriştirmeye çalışacaksın."

Anayasa böyle diyor işte.. Halk eğitilecek, bilinçlenecek; yoksulluktan, tutsaklıktan kurtulup çağdaş Türk toplumu doğacak..

Bir de, birkaç rakam vererek Devletin ödevini nasıl yürüttüğüne kabaca bir göz atalım: Çağdaş bilim ve eğitim ilkelerine dayalı okullar tüketici değil, üretici insan yetiştirir. 34 milyon nüfuslu bir ülke olan Türkiye'de bugün, sadece 322 orta dereceli teknik okul vardır. Oysa, 8 milyon nüfusu bulunan Avusturya'da bu sayı, 1384'tür.

Eğitimin lâik olduğu bir ülkede, yurdu örümcek ağı gibi ören İmam-Hatip Okulları ve Kur'an Kursları bulunmak. Ya ne buyrulur? Nüfusunun % 75'i yani 24 milyonu köylerde yaşayan bir ülkede, ilkokuldan yoksun 2,5 milyon köylü çocuğunu eğitecek okullarla; efendimiz saydığımız büyük köylü yığınlarını eğitecek "Halk Okulları" bulunur.

Eldeki son bilgilere göre, okuma-yazma bilmeyen yurttaş sayısı 11,5 milyondur. 28 bin köy okullarına devam eden öğrenci sayısı ile 3 bin şehir ve kasaba ilkokuluna devam eden öğrenci sayısı, beşinci sınıflarda aynıdır. Bu rakamları izlerken, köyde yaşayanların nüfusunun 24 milyon; şehir ve kasabalarda yaşayanların ise 8 milyon dolaylarında olduğunu unutmamak gerek.

GERÇEK OLAN

Çağdaş Türkiye'nin yaratılması, Anayasa'nın dürüst uygulanmasına bağlıdır. Çünkü o zaman, Türk toplumunun yapısında bulunan, dış ve iç ve temel çelişkileri ortadan kaldırma olanağı sağlanacaktır. Türkiye, azgelişmiş ülkeler yanında yer alıyor ve bunun doğal sonucu olarak sömürüylüyor. Gelişmiş ülkeler, işbirlikçi kapitalizmi kurmuşlar; teknolojik gelişmeyi ve endüstrileşmeyi engelemişlerdir. Ayrıca, emperyalizmin çeşitli düzenleriyle borçlandırılan ülkemiz, ekonomik bağımsızlığını da yitirmiştir.

Temel çelişkilerden biri de iç yapımızdan doğmaktadır. Türkiye'de yarı - feodal kalıntılar vardır. Bu yarı - feodal yapıda en önemli ilişkisinden doğmaktadır. Topraklarımızın yarısından çoğu, nüfusun onda birinin tekelindedir, Topraksız çiftçi ailesi % 27 dir. Dar topraklı çiftçi aileleri ise, makine düzeninin yarattığı ters etkiyle topraklarını yitirmekte, kentlerin yolunu tutmaktadır.

Kısaca topladığımız bu kurulu düzeni koruma amacı, Anayasa'nın dürüst uygulanmamasına; buna bağlı olarak, dış ve iç sömürünün sürdürülmesine; Türk halkının çağ dışı bir yaşantıya itilmesine neden olmaktadır.

Göçmen kuşlar

Doç. Dr. Osman N. KOÇTÜRK

Bir Amerikan dolarının karşılığı 15 TL. olmasına rağmen, tatil aylarını bir kongre veya simpozyumla denk getirerek Avrupa ve Amerika'da geçiren pekçok profesör vardır. Bunlar yolluklarını ve harçlıklarını ya yoksul Türk toplumuna, ya da Türkiye'de uzunve kısa vadeli çıkarları olan yabancı kuruluşlara ödeterek günlerini gün eder, yalnızlık çekmemek için karılarını da beraber götürürler.

Bunların rekortmenlerinden biri olan Ankara Tıp Fakültesi Farmakoloji Kürsü Profesörü, hem profesör hem de doktor olan Şükrü Kaymakçalan, kendisi gibi profesör olan eşini de yanına alarak Amerika yolunu tuttu. Kaymakçalan Türkiye'de afyon yasaklanmasını öneren ve bunun için Türkiye'de ünlü bir gazetede ilk makaleyi yazan adamdır. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ilâçlar komitesinde eksperdir. Bu nedenle geçen yıl tam sekiz defa yabancı ülkelere gitti. Bu dokuzuncu gezi oluyor ve altı ay sürecekmiş,. Adam eşini de yanına aldığına göre belki hiç gelmez. Ondan önce Amerika'ya göç eden fakültenin ayni kürsüsünden Prof. Dr. Kâzım Türker'in gelmeyeceği söyleniyor. Maaşını, yolluğunu, aldığı ünvanı Türk milletinden halde, emeğini yabancılara adama eyiliminde olan pekçok bilim adamımız var. Biz ilköğretimde, ortaöğretimde emek verip göz nuru dökerek yetiştirdiğimiz sevgili yavrularımızı sonunda bu değerli kişilere devrediyoruz. Tıp Fakültesinin dersleri yeni başladı amma, hocalar Amerika'da, ne hikmetse bütün tetkikler ve tüm incelemeler o ülkelerde yapılıyor ve sonra bir de bakıyorsunuz 90.000 yoksul köylünün geçim kaynağı olan afyon ekimi 21 ilde yasaklanıvermiş. Dikersen jandarmalar gelip söküyorlar. Ardından bir de mapushane sefası, bir de ayrılık, çoluk çocuğun ortalağı dökülmesi..

Anadolu'da tetkik ve inceleme yapmazlar bu adamlar. Halkı ve memleket meselelerini lüks otomobillerinin camından tiksinerek seyreder, sonra da yabancı kuruluşların tertiplediği kasıtlı toplantılarda bizim hesabımıza konuşmaya başlarlar. Göçmen kuşlar gibi, yaz gelince batıya, havalar soğuyunca İstanbul ve Ankara'daki lüks otellerin eylence salonlarına kapağı atıp, maskeli balolarda sıfatlarına yakışmayan davranışlarda bulunanları, birer birer tanımalıyız. Bunlar bu toplumdan ne aldılar ve karşılığında neler verdiler tesbit etmeliyiz.

Oysa onlarda öğretmen biz de..
Biz boykot yaptık diye mahkemeye, onlar da inceleme yapsınlar diye Amerika'ya, hem de karıları ile beraber..
Tıpkı göçmen kuşlar gibi,
Bunları unutmayalım..

BİLDİRİ

Anayasa Madde 50 — Halkın Öğrenim ve Eğitim ihtiyaçlarını sağlama devletin başta gelen ödevlerindendir.

İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için mecburidir ve Devlet Okullarında parasızdır.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, en yüksek öğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlama amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar.

Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları, topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Devlet, Tarih ve Kültür değeri olan eser ve anıtların korunmasını sağlar.

YANI

İLKÖĞRETİM İÇİN:

Şehirde köyde, yerleşik göçebe, erkek kadın, zengin fakir, her vatandaş çocuğunun okuyabilmesi için:

A) Okul binasını ve bahçesini
B) Sıra, masa, dolap, kara tahta, harita, levhadan tutunuz tebeşire kadar tüm araç ve gereçleri.
C) Okulun ısıtılıp aydınlatılması.
Ç) Öğrencilerin kitap, defter, kalem, silgi, boya, fırça, zamk, tutkal.. ve bu gibi eşyası.
D) Öğrencilerin muayene ve ilâçları.
E) Öğle yemekleri.
G) İnceleme gezileri yapabilmeleri için giderleri.
Ğ) Uygulama bahçeleri
H) İşlik ve laboratuvarları;

İLK ÖĞRETİM SONRASI İÇİN

A) Gençlerin yeteneklerine göre öğrenim veya iş dalına ayrılması.
B) Herkesin yerleşmesine yeter okul türlerinin açılması.
C) Bu okullara devam edeceklerin ihyaçları.
Ç) Oturma yerlerinden ayrı merkezlerde okuyanların barınakları.
D) Seçtikleri öğrenim dalında en yüksek eğitimi görebilme olanakları,
E) Eğitimini tamamlayamayanların iş sahibi olmalarını.

Devlet hazırlamalıdır.

Bu hizmet hükümetin görevidir.

Bunları istemek her vatandaşın hakkıdır.

TÖS
Eskişesir Şubesi

Emperyalizmin Manifestosu

"Daha soylu ve daha erkek insanlardan doğan daha yüksek uygarlıklar önünde alçak uygarlıkların ve çürümekte olan ırkların ortadan kalkması Tanrı'nın sınırsız tasarısının bir parçasıdır. Amerikan fabrikaları Amerikan halkının kullanabileceğinden daha fazlasını yapmaktadırlar; Amerikan toprağı tüketebildiğinden daha fazlasını çıkarıyor. Tutacağımız yol bizim için çizilmiş bir yazgıdır; dünya ticareti bizim olmalıdır, olacaktır. Ve bunu anamızın (İngiltere) örnek olduğu biçimde yapacağız. Bütün yeryüzünde Amerikan ürünlerinin dağıtım noktaları olarak ticaret karakolları kuracak, Okyanus'u ticaret filomuzla kuşatacak ve büyüklüğümüzle orantılı bir donanma meydana getireceğiz. Ticaret karakollarımızın çevresinde bizim bayrağımızı dalgalandıran ve BİZİMLE TİCARET yapan, KENDİ HÜKÜMETLERİNE SAHİP büyük sömürgeler kurulacak, kurumlarımız ticaretin kanatları altında bayrağımızı izleyeceklerdir."

Senatör ALBERT J. BEVERİDGE A. B. D. 27 Nisan 1898.

ŞUBE YÖNETİCİLERİMİZ VE ABONELERİMİZİN DİKKATİNE!..

Zaman . zaman gönderdiğimiz genelge ve yazılarla tek yayın organımız olan TÖS gazetesinin kendi kendini kurtaramayan tüketici bir duruma düştüğünü belirtmiştik.

Gazetenizi bu durumdan kurtarabilmek için borçlarınızı en kısa zamanda Genel Merkeze postalamanızı ve bu konuda biraz çaba harcamanızı rica ederiz.

Orhan KEMAL

Köfteci Dükkanlarındaki Türkiye

Adı kaldı Yadigâr

Orhan Kemal ardında 36 dev yapıt bırakarak geçen Haziran başında çekip gitti aramızdan. Ve adı kaldı yadigâr. Bir de yapıtları: Ömür törpüsü, göz nuru, el emeği, Bereketli Topraklar, Murtazalar, Gurbet Kuşları ve daha niceleri. Bir ömrü dolduran 36 dev yapıt. Sonra tevkifler, zindanlar, sürgünler, açlıklar ve köfteci dükkânları. Bır köfteci dükkânında komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle cici demokrasinin uşaklarınca tevkif ettirilmesi ve bir arama, cezaevi kapısında. Cebinden çıkanlar:

1 not defteri,
2 kalem,
Karalanmış birkaç kâğıt,
35 kuruş para.

Ceplerinden çıkanların tümü bu. Evet 35 kuruş. Sadece 35 kuruş.

Orhan Kemal'e bir ömür boyu acı çektirenlerin, O'nu aç bıraktıranların hangileri ölümlerinin ikinci günü hatırlanabilecek. Geleceğin mutlu Türkiye'sinde onların kaç çocuğu aramızda başları dik dolaşabilecekler. Orhan Kemal romanlarının oyunlaştırılıp oynandığı son yıllara değin hep açlık çekmiştir. İsteseydi her devirde çanak dibi, yalayan usta bir burjuva yazarı olabilirdi. Bunu yapmadı. Yapamazdı da. Devrimci dürüstlüğü buna engeldi. O aç ve sıkıntılı bir ömür sürdü. Sıkıntı ama, onurlu ve kutlu bir ömür.

Ve geride otuzaltı dev yapıt bıraktı.

Bir de adı kaldı yadigâr, Türkçenin seher yıldızının onurlu adı, ORHAN KEMAL

●

ORHAN KEMAL'DEN İKİ ÖYKÜ :

Önce Ekmek

GECEYDİ. Ayten tavanda yanan ufacık ampulün ışığında sırtüstü uzanmıştı sedire. Elinde günlük bir gazetenin haftadan haftaya verdiği ilâvelerden biri. Görmeden bakıyordu. Oysa neler yoktu ilâvenin o sayfasında, genç kız kalplerini hoplatacak! Eldivenlerden söz ediyordu ilâve. Kumaş, yün, saten, podanj, desenli, desensiz. On beş liradan yetmiş beş liraya kadar. Sonra pudriyerler. Gümüş, sarı maden. Yetmiş beş liradan üç yüz liraya kadar. Bilezik, tarak, çeşitli kolyeler, gece ayakkabıları, botlar, çantalar, sonra gece elbiseleri, şapkalar, boneler, orlan, yün, naylon kazak, bluzlar, tuvalet makyaj takımları, şekerlikler, seramikler...

Elindeydi ilâve, bakıyordu oysa, görmüyordu. Artık ne olursa olsun okula bir tekme, çalışacaktı. Az sonra kimbilir hangi İstanbul şaraphanesinden fitil gibi sarhoş dönecekti babası. Açacaktı ağzını, yumacaktı gözünü: "Bıktım, usandım sizden hanım. İşler akıntıya gitti, kazanamıyorum diyorum, anlamıyor musunuz? Maksadınız beni öldürmek mi? Ben ölünce çalışmağa köpek gibi razı olmıyacak mısınız Sen de çalış, kızın da çalışsın, farzedin ki öldüm, geberdim yahu.."

Bir zamanlar ilkokula kuş cıvıltılarını hatırlatarak gidip geldiği mahalle arkadaşlarından pek çoğu gibi, o da artık veda etmeliydi ortaokula. Ortaokula, ardından gelecek liseye, üniversiteye, doktorluğa. Yarı aç yarı tok, birbirini kesen sokaklarla dolmuş otobüslerin vızır vızır gelip geçtiği caddeleri yaya, beş parasız, ama hiç bir şeye imrenmeden, bir şey şeye benim olsa diye bakmadan, iç geçirmeden gidip gelirse d e elvedaydı artık. İlkokuldan sonra öğrenime sırt dönüp ekmek ardında koşan arkadaşları gibi o da trikolarda çalışacaktı. Annesi kaç kez iki gözü iki çeşme: "Aman yavrum, bakma sen babana. Oku. Hevesinde var, bırakma okulcuğunu. Biz bugün varsak, yarın yokuz!"

Elindeki ilâveyi attı.

Babası hiç olmazsa annesinin çamaşıra, tahtaya falan gitmesini istiyor, zorluyordu. Geceleri dinlemişti kavgalarını göz yaşları içinde:

"Babanın mütteymum olduğu devirler tarihe karıştı hanım. Eski çamlar bardak oldu bardak!"

'Bağırma. Komşulardan utan. Ele güne karşı rezil olduğumuz yeter!"

"Artık rezalet de, zevaret de vız gelir bana!"

"Bana gelmez. Kızımız var. Çocuğumuzun istikbalini düşün!"

"Beni düşündüler mi? Benim istikbalimi düşündüler mi? On beşimde yoktum, boynuma işporta takılıp sokaklara salıverildiğimde. Benim canım yok muydu? Ben insan değil miydim? Ben okumak istemiyor muydum? Okuyan, birer meslek sahibi olan arkadaşlarıma hâlâ içim yanarak bakmam mı? Kim acıdı bana? Kim çekti benim nazımı?

"Neden evlendin? Niçin çocuk yaptın?"

"Pencerede yolumu gözetlemesen, romanlarımın arasına aşk mektupları koymasan.."

"Sussss!"

"Ne var gene komşular mı?"

"Hayır, kız uyanıktır belki, duyar ayıp olur!"

"Duysun, duysun be! Neyimeydi benim evlenmek? Hem de koskoca bir mütteymum kızıyle? Çalışan bir kadın yeterdi de artardı da bana. Sırt sırta verir, birbirimize yüz olmadan.."

"Evet, öylesi daha iyiymiş ama, geçti."

"Geçtiyse, zararın neresinden dönülürse kârdır. Madem kızının okumasını istiyorsun, tahtaya git, çamaşıra git, aşçılığa git. Beni düşünme, kızını düşün!"

"......................"

"......................"

Yorganın altında sıcak göz yaşları dökerek gecelerce dinlemişti. Dışarda karlar savrulur, acı rüzgâr kendini yerden yere çalar, sonra baharlar gelir, evle gecelerce süren bu atışma, değişmezdi. Annesi sızılı, kalbi pır pır, gözlerinden kara kara gölgeler uçuşan, dermansız kadın, nasıl giderdi el kapılarının tahtası, çamaşırı, yemeği, söküğü, dikiğine?

Kirası aylarca ödenmiyen evin sokak kapısı çalındı. Ayten anladı. Fırladı sedirden, koştu açtı. Babasıydı. Şarap kızılı vurmuş ablak, koskocaman yüzüyle öfkeli, girdi içeri, Bakmadı bile yüzüne kızının. Çalışsınlardı efendim, şaraphanedeki emekli haksız mıydı? "Baktım işler gitti akıntıya. Emeklilik maaşı yetmiyor. Oğlanlarla kızı seferber ettim. Şimdi her biri bir işde.. Evimize bet bereket geldi, bet bereket!"

Sonra da eklemişti:

"Önce ekmek!"

Altları delinmiş, sarısını atmış kat kat pençeli, papuçlarını çıkardı, ağır ağır çıktı merdiveni. "Önce ekmek!" ti. "... sonra başkası. Okumak, bir meslek sahibi olmak, evet ama neyle? Önce ekmek, sonra herşey. Hay hayım gitti vay vayım kaldı. Bir bu kadar daha yaşıyacak değilim. Bana ne kızımın ben öldükten sonraki doktorluğundan? Kendi gibi bir doktor, yahut eczacıyla evlenir, ooooh kekâ."

Az önce kızının sırt üstü uzandığı sedire kendi bıraktı.

Ayten çok eskiden olduğunca, geldi, babasının dizine oturdu. kolunu boynuna attı. Adam bir şeyler sezerek okşadı kızının gür kumral saçlı başını. Yolda karısı için düşündüğü çok ağır şeyleri unutuverdi. Oysa gene pek çok gecelerde olduğunca sövüp sayacak, en çok karısının "Mütteymum" babasını karıştıracaktı.

"Okulu bırakıyorum babacığım!"

Adam, birden tokatlanmışçasına şaşırdı:

"Niçin?"

"Çalışacağım."

"Nerede?"

"Trikolarda. Arkadaşlarım var orda çalışan. İlk zamanlarda pek bir kazanç yokmuş ama, zamanla, ustalaştıkça, hem biliyor musun, onlarla birlikte çalışacağım diye öyle sevindiler ki. Yarın sabah gidiyorum."

Günlerden beri kızıyle karısının çalışmasını isteyen babanın içinde pişmanlığa, acımağa dair bir şeyler geçti. Ağlıyacak kadar hislendi. Gırtlağına bir şeyler sokulmuşçasına huzursuzluk duydu. Belli belirsiz:

"Hanım!" diye seslendi, "hanımcığım!"

Uzun boylu, kupkuru, renksiz kadın, sabunlu ellerini kirli önlüğüne kurulıyarak geldi:

"Efendim?"

Adam konuşamadı: "Bu kız çalışmak istiyormuş. Haberin var mı?" diyemedi. Dese boşanacak, ağlıyacaktı. Karısına uzun uzun baktı, bakıştılar. Ayten babasının ayak ucunda dikiliyordu. Parmaklariyle oynuyor, veda ettiği okulunu, daha çok da bayıldığı kimya dersini düşünüyordu. Kimya, biyoloji, aritmetik. Yarın için hazırlanacak yığınla ödevi vardı. Şimdi otursaydı masa başına gece yarısı hazır olabilirdi ancak. Ama yıllardan beri ilk kez kimyacı, belki de aritmetikçi Ayten'i soracak, arkadaşları: "Gelmedi efendim" diyecekler, öğretmenini şaşırtacaklardı. Yıllar yılı okula kırk derece ateşle gelip bütün zorlamalara karşı eve dönmeyen Ayten neden gelmezdi? Niçin? Oysa onunla övünüyorlardı. Biyoloji öğretmeni aklına sokmuştu asıl doktor olmasını. Bir de komşuları varisli Hediye nine. Yıkıldım yıkılacak bir ahırda terk edilmiş, yetmişlik bir kadındı. Komşular elbirliğiyle yiyecek, arada eski teneke mangalına kömür ateşi, sırtına geçirecek üst baş vermeseler yapayalnız çıldırmasa bile, acı rüzgârların kendini yerden yere vurduğu gecelerden birinde, belki de sabaha sağ çıkmazdı.

"Hediye nine?"

"Yavrum."

"Ben doktor olunca seni muayenehaneme alırım, varislerini tedavi ederim.."

"İnşallah kızım."

"Sırtına beyaz bir iş gömleği, ayaklarına yeni pabuç.."

"O zaman beni unutursun kız!"

"Unutmam Hediye nine, vallahi unutmam!"

"Ya unutursan?"

"İki gözüm kör olsun ki unutmam ha!"

"Aman yavrum o nasıl lâf? Düşmanların gözü kör olsun. Unutsan bile değil mi ki bu kadar düşünüyorsun, bu da yeter bana."

Dışarıda sulu sepken mahalleye saldırıyor gene. Aklına Hediye nine geldi. Koştu mutfağa. Bir kap aldı, mercimek çorbası doldurdu; bir parça ekmek, kocaman bir baş soğan, biraz tuz. Babasiyle annesinin ne konuştukları umurunda bile değildi. Evden yıldırım gibi fırladı. Sulu sepken az kalsın uçuracaktı. Kurşun gibi daldı Hediye ninenin yarı aralık kapsından içeri. Az önce bir komşu bir parça kömür ateşi götürmüştü. Sırtında yorgan adına lime lime mitil, kapanmıştı ateşe. Elli beş yıl önce İstanbul'un gene böyle mahalleyi döven sulusepkenini düşünüyordu düşündüğünü seçemeden. On beş yaşındaydı. Zeyrek'in arka mahallelerinden birinde, saçakları dantelâ gibi işli kocaman bir ahşap evin merdivenlerini genç ayaklarıyle kurşun gibi iner çıkar, karların savrulduğu, ayazların kestiği erken sabahlarda, dirseklerine kadar çemili tombul kollariyle su taşırdı köşe başındaki çeşmeden.

"Hediye nine bak, ben geldim!"

Uyandı elli beş yıl önceki İstanbul'un sulusepken sabahından. Baktı Ayten'e:

"Hoş geldin yavrum!"

"Ne düşünüyorsun?"

"Bilmem."

"Bak sana mercimek çorbası, ekmek, bir de ne getirdim, bil bakalım!"

Bilirdi, bilirdi:

"Sovan mı?"

"Al. İyi ettim mi?"

"Sağ ol yavrum. Allah iki cihanda aziz etsin!"

Sonra çorba sahanı, ekmek, soğanı oracığa bırakıp doğrulmakta olan kızın kumral başını avuçlarıyle tuttu, yanaklarını öptü:

"Ayten", dedi. "Ayten'im benim; yavrum, sen doktor oluncaya kadar bekliyeceğim, ölmiyeceğim. Karar verdim. Senin doktor olmanı bekliyeceğim!"

Ayten kendini tuttu.

"Kaç yıl vardı doktor çıkmana Ayten?"

"Sekiz."

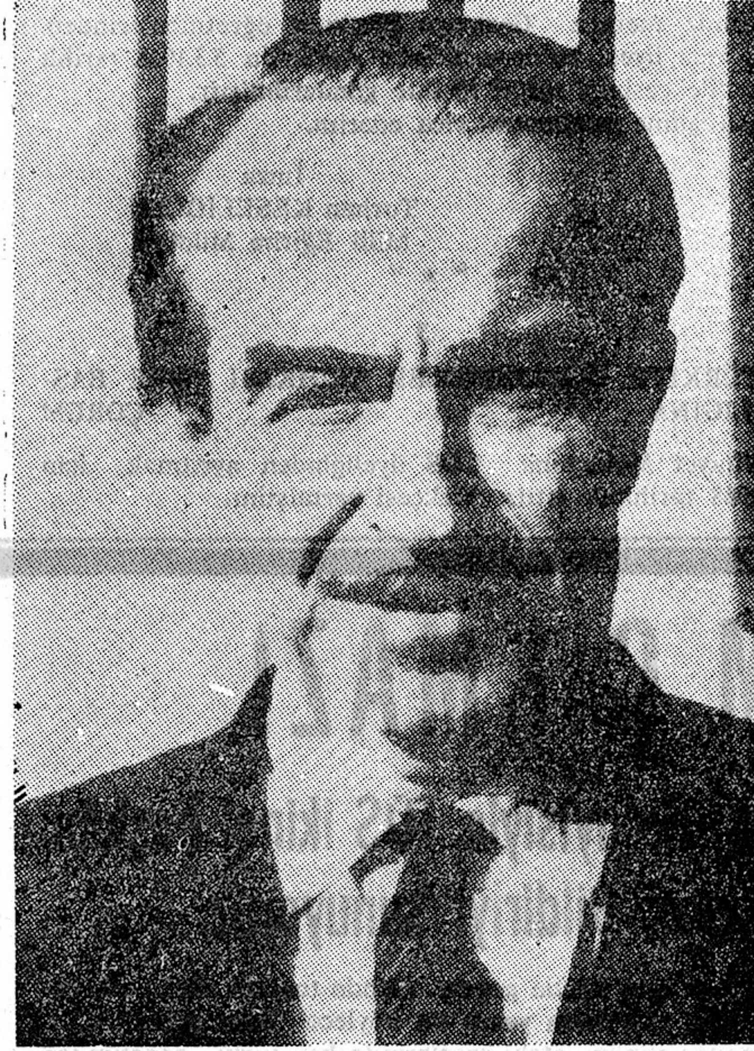
Hediye nine parmaklariyle hesapladı. O zaman yetmiş sekiz yaşında mı olacaktı? Kaabil miydi? Sekiz yıl daha yaşayabilir miydi? Ama bunları genç kıza açık edemez, onun neşesini kaçıramazdı.

"Muayenehaneni silip süpüreceğim. Hastalarına bakacağım. Sen de benim varislerimle şekerimi, midemdeki yelleri, bağırsak ağrılarımı iyi edecektin değil mi?

Ayten kendini zor tutarak:

"Tabiî tabi, dedi her zamanki gibi."

Sonra dışarının sulusepkenini yıldırım gibi geçti.



1914 — 1970

Orhan Kemal'e Ağıt

Fazıl Hüsnü **DAĞLARCA**

Seslendi bez dokuyan basma dokuyana
Duydunuz mu arkadaşlar,
Kim çıktı dışarı
Orhan Kemal.
Ortasına nadazın konmuştu
Gök dökülürcesine kuşlar.
Birisi birdenbire, kırmızı, uzak
Durdu.
Köylerde göz alabildiğine pamuklar,
Birisi birdenbire, ta içi yaprak
Durdu.
Yalağa varmıştı ikindileyin
Ova ağız koyunlar,
Birisi, birdenbire, taş ayak,
Durdu.
Parmakları ak kesilmişti, çatlamıştı, kandı,
Çuvalı on kuruşa koza ayıran çocuklar.
Birisi birdenbire, gecelerle sıcak
Durdu.
Boynun uzatmıştı yollara azgın,
Satılmışın arabasındaki atlar.
Birisi birdenbire, teker boyu şahlanarak,
Durdu.
Seslendi ulu çınarın kökü uluca kavağın köküne
Duydunuz mu kardaşlar,
Kim girdi içeri
Orhan Kemal.

ÇOCUKLAR

İLKOKULU "Pek İyi" ile bitirdiği için, bey babasının üç gün önce satın aldığı pırıl pırıl bisikleti üzerinde kendini pilot, ya da "Gökler Hâkimi Gordon" sanarak, ana caddede yıldırım gibi gidiyordu. Nereye? Hiiç. Gidiyordu işte. Sinirliydi de. Yanlış manevra yapan, duruveren bir taksiye, yoluna çıkveren dalgın birine, biç beklenmiyen anda önünden geçiveren şaşkın bir sokak köpeğine kızıyordu. Sonra, bey babasının çokluk dediğince, bu yollar neden boydan boya asfalt değildi. Yerlerinden fırlamış parke taşları, çukurlar, çukurlarda birikmiş pis sular... "Efendim Belediye olsaydı!."

Birden, eli değnekli bir sokak çocuğu. Ezmemek için şaşılacak bir manevra yaptığı yalın ayaklı oğlan, elindeki değnekle arka çamurluğa vurmuştu. Aklı gitti. Bu şehirde Belediyenin olup olmadığını unutarak, kuvvetli bir frenle zınık, durdu. Çocuğa hınçla baktı. O da kendisi kadardı. Bacağında yamalı kaba bir uzun pantolon, ayakları yalın, kirli, tırnakları kara kara, uzun uzun.

"Ezmedim diye mi vurdun bisikletime?"

"Ezemezdin ki!"

"Manevra yapmasaydım, görürdün..."

Sokak çocuğu:

"Boşver," dedi

"Bana bak!"

Sokuldu:

"Bakıyorum."

"Fena yaparım ama sonra!"

Az daha sokuldu:

"Ne yaparsın?"

"Ne mi yaparım?"

"Ne yaparsın lan, yap da görelim!"

Bisikletin tekerleğine bir tekme!

Bisikleti için durum ciddiydi. Bisikletini kaldırıma dayayıp yalın ayaklı çocuğun yanına geldi, Beyaz kepini sinirli sinirli düzelttikten sonra:

"Benim kim olduğumu biliyor musun?"

"Kim olursan ol!" dedi öteki.

"Kim olduğumu bilsen böyle konuşmazdın!"

"Sen de benim kim olduğumu bilsen böyle konuşamazdın!"

"Senin kim olduğun hiç önemli değil!"

'Asıl senin kim olduğun önemli değil.."

"Beşi pek iyi'yle bitirdim ben!"

"Ben de onu bitirdim!"

"Sen de benim kadarsın, nasıl bitirebilirsin on'u?"

"İnanma oğlum, bitirdim işte."

"Benim bey babamı tanıyor musun, bey babamı?"

"Vızgelir!"

"Bey babamı tanısan böyle konuşmazdın!"

"Vız gelir tırs gider lan!"

"Benim bey babam bu il'in en büyük avukatı!"

'Benim bey babam da dünyanın en büyük avukatı!"

"Benim bey babama Belediye reisi bile vızgelir! Türkçeci notumu kırmasaydı okulu birincilikle bitirecektim. Hem biz bu yaz İstanbul'a gideceğiz. Orda Galata kulesi var biliyor musun? Haminnem orda, halam orda, eniştem..."

"Hadi lan hadi, fiyaka sökme bize. Ben bizim mahalledeki İdris'i bile tuşa getirdim!"

"Ben İdris değilim ama?"

"İdris senin gibi üç tanesini kabak gibi vurur yere!"

"Evet vurur. Ben vitamin hapları alıyorum.. ne haber? Sonra anem ekmeğime tereyağ sürüyor, reçel sürüyor, rafadan yumurta yiyorum. Küçük halam diyor ki.."

Bisikletliyi elinin tersiyle itti:

"Senin küçük halan da vızgelir!"

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen ne demek istiyorsun?"

"Hayır sen ne demek istediğini söyle!"

"Sen söyle asıl!"

"Sen..."

"...."

"...."

Döğüşe hazır iki horoz gibi sokulmuşlardı birbirlerine. Ufaktan ufaktan bir itişme başladı. Bu arada avukat oğlu karşısındakinin adamakıllı sıkı olduğunu anlıyarak:

"Benim böyle durduğuma bakma, dedi. Ben çok kuvvetliyimdir!"

Göğsünden itti. Avukat oğlu az kalsın bisikletinin üstüne yıkılacaktı. Kendini zor toparladı ama, çocuk gerçekten kuvvetliydi, anlamıştı.

"Ayağım takıldı, dedi. Demek sizin mahalledeki İdris'i tuşa getirdin?"

Sokak çocuğu kabararak:

"Tabiî. Bir tuttum, bir savurdum, tamam. Sülman âbi bile gördü de aferin dedi. Sen Sülman âbiyi tanır mısın Sülman âbiyi? Süleyman âbi gibi var mı be? Dedi ki, bir az daha büyü dedi, seni güreşe çalıştırayım!"

"Sülman âbi güreşçi mi "

"Değil ama güreşir, herkesi yener!"

"Senin beyban neci?"

"Boşver. Ama Süleyman âbi.. yahu sen Sülman âbiyi görde bak. Öyle fiyakalı ki. Kızlar kendiliklerinden tavlayorlar!"

"Beybam beni hariciyeci yapacak!"

"O da ne?"

"Sefir yani. Bu yıl ilk'i bitirdim, sonra orta'yı, daha sonra da liseyle Siyasal Bilgileri... Beybam diyor ki, boyuna Avrupa'da gezersin diyor. İnsan hariciye oldu mu bütün dünyayı gezermiş. Paris, Nevyork, Roma, Berlin, Londra... Londra'daki Taymis nehrini bilir misin sen?"

"Sülman âbi bilir!"

"Peki, istese sefir olabilir mi?"

"Olur".

"Siyasal Bilgiler'i bitirmiş mi?"

"Ne bileyim yahu? Bizim mahallenin bütün kızları bitiyor ona!",

"Küçük halam bitmez!"

"Bitmez evet, bitmezmiş. Bir görsün de bak!"

"Küçük halamı doktor istedi de boşverdi be!"

"Doktor ne, sen Sülmaman âbiyi gör de bak. Pekos gibi şerefsizim!"

"Pekos mu?"

"Pekos tabi ya. Sizin evin önünden geçsin de küçük halan görsün, boşversin.. Ona hiç bir kız boşvermez. Bir Sevim var bizim mahallede, bacakları belim kadar, o bile kaç sefer mektup tutuşturdu elime. Hem de her seferinde bi teklik!"

Yanyana yürüyorlardı. Avukat oğlu gazozcunun önünde durdu:

"Bize iki gazoz ver!"

"Bende mangır yok ama" dedi beriki.

"Bende var."

Gazozları içerlerken avukat oğlunun aklından cici annesi geçti. İstanbul'daki büyük halasının yanına gitmeden, bir gün, küçük halasından ötürü: "— Ah bu kız ah bu züppe kız" demişti, "kimi beğenir acaba bu? Koskoca doktoru, banka şefini, fabrika müdürünü beğenmedi. Beğendiği çöpçü olsa vereceğim. Vallahi de vereceğim, billâhi vereceğim!"

Gazozları içmişlerdi, boş şişeleri uzattılar.

Yolda:

"Sülman âbi bizim evin önünden geçer mi?"

Unutmuştu. Durdu bir an, baktı, hatırladı:

"Halan için mi?"

"Küçük halam için."

....

Akşam yemek boyunca, küçük halasının elinden vitamin haplarını içerken hep Sülman âbiyi düşündü. Sofradan kalkıldı. Küçük hala elbeziyle elini ağzını silerken:

"Sülman âbiyi gör de bak!" dedi.

"O da kim?"

"Şerefsizim Pekos gibi be. Bir çocukla tanıştık bugün, mahallelerindeki İdris'i yere kabak gibi vurmuş. Niye? Sülman âbi güreşe çalıştırmış da ondan. Beni de çalıştıracak. Sülman âbi gibi var mı? Bütün kızlar kendiliklerinden mektup yolluyorlar ona!"

Küçük hala Aznavur'dan bir parçayı mırıldanarak odadan çıktı.

Orhan Kemal'den Kalanlar

BABAEVİ	DEVLET KUŞU
AVARE YILLAR	EL KIZI
MURTAZA	GURBET KUŞLARI
CEMİLE	BİR FİLİZ VARDI
GREV	YALANCI DÜNYA
DÜNYA EVİ	MÜFETTİŞLER MÜFETTİŞİ
BEREKETLİ TOPRAKLAR	EVLERDEN BİRİ
VUKUAT VAR	ARKADAŞ ISLIKLARI
HANIMIN ÇİFTLİĞİ	KÖTÜ YOL
ESKİCİNİN OĞULLARI	ÜÇ KÂĞITÇI
KANLI TOPRAKLAR	ARA SOKAK
SERSERİ MİLYONER	ÇAMAŞIRCININ KIZI
SUÇLU	ÖNCE EKMEK
SOKAKLARIN ÇOCUĞU	72. KOĞUŞ

BU SAYFAYI SANAT VE EDEBİYATA AYIRDIK. BUNDAN SONRA HER SAYIDA TÜRKCENİN USTALARINDAN BİRİNİ TANITIP ESERLERİNDEN ÖRNEKLER SUNACAĞIZ. ÖNERİ VE ELEŞTİRİLERİNİZİ BEKLERİZ.

Gelecek Sayı : Sabahattin ALİ

Hazırlıyan : Mehmet KOÇ

Kısa... Kısa... Kısa... Kısa... Kısa..

Dört yazıyla bir öykü

1

VİLAYET YÜKSEK MAKAMINA
ÇORUM

Türkiye Öğretmenler Sendikasının Çorum Şubesinde üye idim. Sendikanın yurt çapındaki fena tutumunun ve Çorum Şubesinin gayesinden uzak yaşadığını görünce ayrılmak istedim.

Gidip geldiğim bu teşkilâttan ayrılmak için mütaaddit defalar sözlü ve yazılı müracaatlar yaptığım halde kaydımı silmediler.

Üyelik kaydımın silinmesi ile mutemedimiz okul müdürlüğünce üye aidatının kesilmemesi için gereken emir ve müsadelerinizi saygılarımla arzederim.

5.3.1968
Gazipaşa İlkokulu Öğretmeni
Ethem AYGÜN
İmza ÇORUM

* ★ *

2

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI ŞUBESİ BAŞKANLIĞINA
ÇORUM

İlimiz merkez Gazipaşa İlkokulu öğretmenlerinden, sendikanız üyesi bulunan Ethem Aygün'ün 5.3.1968 tarihli istifa dilekçesinin sureti ilişikte gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İmza
Turhan KESELİOĞLU
Millî Eğitim Müdürü

* ★ *

3

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SEDİKASI ŞUBE BAŞKANLIĞINA
ÇORUM

Vilayet Makamına TÖS üyeliğinden ayrılmak için 5/3/1968 tarihinde istifa dilekçesi vermiştim.

O günkü haleti ruhiyem içinde yazmış olduğum ayrılma nedenlerinin hakikatle ilgisi olmadığını anlayarak dilekçemenin işleme konmasını ve üyeliğimin devam etmesini saygılarımla arzederim.

5/3/1968
Ethem AYGÜN
Merkez Gazipaşa İlkokulu Öğretmeni
Ç O R U M

* ★ *

4

Yukarıdaki resmî yazılara inanmıyorsanız durumu olayın kahramanına sorunuz. İşte son adresi.

Ethem AYGÜN
İlk - Şube Başkanı
ÇORUM

ADI İLE MÜSEMMA

Mığırdıç'ın sermayedar olduğu milliyetçi gazetede dün ak dediğine bugün kara diyen, birgün sömürüden sözedip başka birgün sömürüden sözedenlere dinsiz ,imansız, Allahsız diye çatan bir yazar var: Kabak Ahmet. Bildiğimize göre bu Kabak Ahmet bir okulda öğretmen, yani devlet memuru. Anayasa devlet memurlarına politikayı yasaklamıştır. Bu Kabak Ahmet hergün politikanın danistasını yapar. Devrimci öğretmenler "politika yapıyorsun" diye kıyım kımaz. Anlaşılan bizim iktidar Anayasadaki memur politikayın kıyılırken bu Kabak Ahmet'in kimse kılına bile dokunyapamaz sözünü "memur bize karşı politika yapamaz" şeklinde yorumluyor, ve bizim adı ile Müsemma'da dümenini yürütüyor.

ORTA ÖĞRETİM ÇIKMAZI

Orta Öğretimde yeni ders yılının başlaması dolayısiyle TÖS ikinci başkan Dursun Akçam bir bildiri yayınlamıştır. Bildiriyi sunuyoruz.

ORTA ÖĞRETİMDE DERSLER BAŞLARKEN:
BOŞA DÖNEN KASNAK

Bugünkü eğitimin çıkmazını tutarsızlığını, yetersizliğini bir yana bırakarak bu ders yılı başında velilerin, öğrencilerin içinde bulunduğu bunalımlara bir göz atmak yerinde olur.

Piyasa enflâsyonuna dayanılarak çıkarılan adaletsiz personel kanununun malî hükümleri daha uygulanmamıştır. Paranın değeri düşürülmüş, hayat birkaç misli pahalılanmıştır. Kışlık odununu, kömürünü bile sağlıyamayan dar gelirli aileler, memurlar, işçiler bütçelerinin çekmiyeceği okul giderleri ile karşı karşıya kalmışlardır. Yoksul ailelerin çocuk okutması bile olanaksız görünmektedir. Ders kitapları, ders araçları oldukça pahalanmıştır. Dar gelirli bir memurun bir aylığı bir öğrencinin okul giderlerini karşılamaya yetmemektedir. O yüzden öğrenci üzgün, veli üzgündür.

Devlet okulları parasız olduğu halde, okula yeni kaydedilen öğrencilerden kayıt parası, eski öğrencilerden de kayıt yenileme ücreti olarak öğrenci başına 25.— TL. sı ile, 50.— TL. sı arasında bir para alınmaktadır. Böylece kambur üstüne kambur yükletilmektedir.

Okul müdürleri toplanan bu paralarla odalarını süslemekte, lüks halılar, maroken koltuklar, masalarla donatmaktadırlar. Para toplamaktan öte bir hizmeti olmayan Okul - Aile Birlikleri bu işin yasal bir kılıfı olmaktadırlar.

KİTAP SOYGUNU

Üç yıl önce bir eğitim bakanının keyfine göre ortaokul ve liselerdeki bazı dersler birleştirildi, "Sosyal Bilgiler", "Fen Bilgisi" diye iki grupta toplandı. Üç yıldan bu yana toplu okutulan bu derslerin ders kitapları daha hazırlanmamıştır. Veliler tek kitap yerine, ayrı ayrı üç kitap almak zorunda kalmışlardır. Kitap soyguncularını koruyan Millî Eğitim Bakanlığı, öğrenci velilerinin, yoksul öğrencilerin sırtından kitap tüccarlarına milyonlar kazandırmaktadır.

BİZİM OĞLAN BİNA OKUR

İlkokuldan üniversiteye kadar bütün okullar devlet hazinesine yiyici yetiştiren birer makine gibidir. Yıllardır hiç değişmeyen günlük yaşantı ile hiçbir ilgisi olmayan müzelik bilgiler tıka basa öğrencilere ezberletilmektedir. Ortaokul, liseyi bitiren öğrenci, maddî uygarlıkla ilgili bir bilgi ve becerî kazanamadığı gibi, medrese metotları içinde yaratıcı gücünü de yitirmektedir. Beş yıl fizik dersi okuyan öğrenci bir elektrik sigortasını takamamaktadır.

Çağı geçmiş bu gibi bilgilerin öğretilmesi her yıl devletin bütçesine milyonlarca liraya mal olmaktadır. Ailelerde bu gereksiz masrafların yükünü boş yere taşımak zorunda bırakılmaktadır. Örneğin, tarihten Pers Krallığının, ortaokul ve liselerde öğrencilere öğretilmesi 10 milyon liraya mal olmaktadır. Bunun gibi solucanlardan, sürüngenlerden vücut yapıları, sinir sistemleri için, Missisipi'nin uzunluğu, Amazon'un genişliği, Otuz yıl savaşları, Yedi yıl savaşları gibi konulara milyonlarca liralar boşu boşuna akıp gitmektedir.

MODERN MEDRESE

Okullar birer modern medreseden farksızdır. Iş dersi, işlik yoktur. Tarım dersi vardır, toprak yoktur. Fizik, kimya dersleri okulların yarısından çoğunda ezbere işlenmektedir. Öğrencinin kendi kendini yetiştirecek çalışma alanı bulunmaz. Millî Eğitim Bakanlığının gönderdiği kitaplar kara kilitle odalara hapsedilmiştir. Bu kitaplar ne öğrencinin, ne de öğretmenin işine yarıyacak nitelikte ve seviyede değildir. Sanat ve fikir değeri olan kitapların, dergilerin okullara sokulması yakasaklanmıştır. Bu yayınları okuyan öğrenciler okuldan kovulur. Öğretmenler için kovuşturma açılır.

İSTASYON

İkili, üçlü öğretim yapılan okullarda öğrenciler, sabah - öğle bir istasyon gibi okula dolar boşalırlar. Sınıf mevcutları ortalama 70 - 80 arasında değişmektedir. Haftada 30 saat ders okutan öğretmen, dersler hazırlıksız girmektedir. 40 dakikalık ders saatinin yarısını öğrencileri susturmak için öğütle geçirir. Günde toplam süresi 200 dakika olan derslerin yarısı da böylece boşa geçmiş olur. Öğrenciler günün öteki saatlerinde her türlü denetimden uzak başıboş dolaşmakta, öğrenciliklerini ertesi gün okula gelinceye dek unutmaktadırlar.

ÖĞRETMEN YETERSİZLİĞİ

İlköğretimde olduğu gibi orta öğretimde de sayısı ihtiyacın çok altındadır. İlerici öğretmenleri Bakanlık meslekten soğutmak ve uzaklaştırmak için türlü kıyım ve baskı işlemleri uygulamaktadır. Derslerin büyük bir kısmı ya öğretmensiz geçmekte, ya da dışardan meslekten olmayan kişilerle kapatılmaya çalışılmaktadır.

1969 - 1970 öğretim yılında mezun veren 219 resmî devlet lisesinin 45'inde Biyoloji, 64'ünde Felsefe, 65'inde Fizik, 139'unda Kimya öğretmeni yoktur.

DENGESİZLİK

Okulların niteliği, niceliği büyük merkezden taşraya, bölgelere doğru gittikçe değişmektedir. Bölgeler arasındaki ekonomik ve sosyal eşitsizlik böylece okullara da yansımaktadır. Büyük kentlerin merkez liseleri öğretmen, ders araçları bakımından ve her türlü olanaklarla donatılırken, özellikle Doğu Anadolu liseleri büyük bir sorumsuzluk içinde terk edilmiştir.

Öğretmen kadrosu yönünden yalnız dört liseyi karşılaştırmak bu utanç tablosunu ortaya koymaya yeter. Bu liselerin haftalık ders dağılımı ve bir öğretmene düşen haftada ders sayısı gösterilmiştir.

		Fel.	Ede.	Mate.	Biyo.	Fizik	Kim.
Çamlıca	Öğretmen sayısı	2	2	4	2	2	2
	Ders saati	26	56	52	22	34	30
Mardin	Öğretmen sayısı	0	1	0	0	0	0
	Ders saati	28	61	66	22	36	32
Alanya	Öğretmen sayısı	2	2	2	1	1	1
	Ders saati	17	62	67	29	37	35
Pınarbaşı (Kay[illegible])	Öğretmen sayısı	Yalnız üç öğretmen var.					
	Ders saati	Öteki dersler açık geçmektedir					

SINAV — TOTO

Okullarda öğrenci başarısını objektif değerlendirecek bir ölçü yoktur. Öğrencilerin yarısına yakın her yıl sınıfta bırakılır. Öğrencilerin yılları hem boşuna harcanmakta hem de devlet bütçesi tekrar tekrar zarara sokulmaktadır. Değerlendirmeler, öğretmenlerin biraz da kişisel ölçüleri ne, kaprislerine dayandığından aynı dersi okutan öğretmenlerin aynı sınav kâğıdına verdikleri notlar arasında büyük farklar göze çarpmaktadır. Birine üç verdiğine ötekinin 5 - 6 ve daha yukarı not verdiği çok görülen olaylardandır. Değerlendirmesi objektif oymaya daha müsait matematik derslerinde bile bu farklar görülmektedir.

Gazi Eğitim Enstitüsü Pedegoji Bölümünün Matematik problemleri üstünde yaptığı bir araştırmada aynı problemlemleri çeşitli matematik öğretmenleri tarafından 50 ila 100 arasında değişen notlar takdir edilmiştir.

Öğrencilerin sınav işleri de bir çeşit Sınav - Toto oynamaktan öteye birşey değildir.

ÖZEL DERSHANE SÖMÜRÜSÜ

Sınıfta bırakılan öğrenciler, özel dershanelerde ikinci kez soyulmaktadırlar. Okulun sekiz aylık sürede öğrencisini yetiştiremiyen bir öğretmenin 15 - 20 günlük bir kursta ücret karşılığı yetiştireceğini söylemesi meslek onuru ile bağdaşamaz. Bir emek karşılığında olsa, öğretmenin geçim sıkıntısını kendisinden daha zor koşullar altında yaşayan öğrencisinin sırtından çıkarmaya heves etmesi bilerek ya da bilmeyerek bir sömürünün aracı durumuna düşmektedir.

TÖS, özel dersanelerin karşısındadır. Bu dersanelerde ücretle ders veren öğretmenleri üyelikten ihraç edecektir. TÖS'lü öğretmen ders yılı içinde öğretmen velileri ile ilişkiler kurarak öğrencilere ders dışı saatlerde ilgilenerek onlara yardımcı olmaya çalışacaklardır. Buna rağmen, bütünlemeye kalan öğrencilere parasız kurslar açacaklardır.

S O N U Ç: Eğitim Sorunu Ülkemizin temel ekonomik sorunlarından ayrı değildir. Bozuk eğitim sistemi, bozuk bir düzenin sonucudur. Eğitimin içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarılması, eğitimde yapılacak bir devrimle mümkündür. Ancak, bu devrimin üstüne oturacağı ekonomik ve sosyal yapının Anayasamıza göre düzenlenmesine, eğitim kurumlarının halk yararına işleyecek bu yeni yapı üstünde oturtulmasına bağlıdır. 24.9.1970

Türkiye Öğretmenler Sendikası adına
Sahibi ve Yazıişleri Müdürü: **Osman K. AKOL**
Teknik Yönetmen: **Mehmet KOÇ**
Haberleşme Adresi: **Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Saray Apt. No. 14-1 Yenişehir ANKARA**
Telefon: **17 49 27 — 12 99 46**
Dizgi ve Tertip: **TOYKO matbaası**
Baskı: **Ulusal Basımevi**

Keleş'e Mektup

Binali **SEFEROĞLU**

SAYIN KELEŞ,

İkimizde Doğu Anadolu'nun ezilmiş, yarattığı değerleri elinden alınmış köylerinde tesadüfen doğduk. Yaşamamız, okumamız da yine böyle bir rastlantı olmuştur. Kabiliyet ve yeti bakımından hiç te bizden farksız olmayan çocukluk arkadaşlarımız bugün köylerimizde çile doldurmaktadırlar.

Her türlü değeri yaratan köylünün uyanmasını, çağdaş teknolojiden yararlanarak üretim gücünü daha da artırmasını, sınıf bilincini kazanarak yönetime tam ağırlığını koyabilmesini amaçlayan Köy Enstitülerinde okuduk. Köylerimize dağıldık. Ancak bu amacı gerçekleştirme olanağını bulamadık. Çünkü sömürücü sınıf çıkarlarının elden gideceğini anladılar ve bunun için gerekli tedbirleri aldılar. Bu tedbirlerden birisi de Köy Enstitüsü çıkışlıları köyden koparmak, kasabalara gelmelerini sağlamak olmuştur. İftira ve çamur atmalar tek başlarına yeterli değildi. Bu devrimci kuruluşlardan çıkanları burjuvalaştırmakta gerekiyordu.

Sizin Ankara Millî Eğitim Müdürlüğünde görev alabilmenizde bu neden sonucu gerçekleşebilmiştir. Sanırım kalemdeki göreviniz 1964'lere dek sürdü. Sonra tekrar döndünüz öğretmenliğe. Bunu bir izzetinefis konusu yapıp yapmadığınızı en iyi kendiniz bilirsiniz.

Yakın arkadaşlarım ve İlk - Sen'in kurucularından Yahya Alpsoy, Kazim Akyüz ve Cebbar Akıncı'nın aracılığı ile tanıdım sizi. O zamanki akşam sohbetlerinizde ezilen, sömürülen emekçi halkımızdan ve bu halkın kurtuluşu için çalıştıkları için kıyılan öğretmenlerden ve bugün hiç ağzından bırakmadığın devrim sözcüğünden söz ettiğini hatırlamıyorum. Bunu yukarıda adı geçen arkadaşlardan ve Halk Eğitim merkezinde İlk - Sen'i kurmak için toplanan 19 arkadaşından da sorabilirsin.

Çünkü kuruluş toplantılarınıza ben de katıldım. Yurt ve eğitim sorunlarımız yerine öğretmenin özel sorunlarının tartışıldığını da sanırım yadsıyamazsınız. "Öğretmenlerin örgütlerinin tümü ortaöğretimdeki öğretmenlerin elinde. Bizi bir paravana olarak kullanıyorlar. Bizim omuzlarımıza basarak yükseliyor, onlar bizim sorunlarımızı bilemezler" gibi duygusal temalarının işlendiğini sağır sultan bile duydu. Öğretmen öğretmendir. Öğretmenin öğretmenden alacağı birşey yoktur. Bu nedenle ilk, orta ve yüksek diye ayrılamaz. Devrimci eylemi benimsemiş bir profesörle, ilkokul öğretmeni arasında hiçbir ayrılık yoktur. Bu ayrıcalıkları çıkaranlar bir mevki ve ün peşine koşan zavallılardır. Yarı bağımlı, gırtlarına dek borca sokulmuş, millî eğitimine yabancı uzmanların yön verdiği geri bırakılmış bir ülkenin öğretmenlerine böyle şeyler yakışmaz. Böyle davrananlar ancak sömürücü sınıfların ekmeğine yağ sürer. Özel okullarında parayla diploma satılan bir ülkenin öğretmeninin özel sorunu olamaz.

Atatürk okulundaki toplantıyı hatırlarsınız. Gazetenize İlk - Sen adı da bu toplantıda verilmişti. Bunu önerenlerin birisi de bendim. Ama toplantının en ilginç kişisi çağrılan mühendisti. Bu kişi kurdukları bir hayat sigortasından göz etti. Yararlarını ballandıra ballandıra anlattı. Kuruluşunuzu da sigortaya girmeye çağırdı. Bilmem girdiniz mi? Ama ben sizin amaçlarınızı anlamıştım. Artık gerisini izlemedim bile.

Öğretmenin geleceğini güvence altına almak öğretmeni geldiği emekçi sınıftan koparmak, devrimci eylemden yoksun bırakmaktır. Çünkü kişinin düşüncesini doğrudan doğrudan doğruya bulunduğu sınıfa göre şekillenir. Yaşantısı başka olanın düşüncesi de başka olur. Egemen sınıflarda bu nedenle gemisini kurtaran kaptanı, yolunu bulup zengin olan açıkgözü alkışlıyor ve de teşvik ediyorlar.

Köyden geldiniz. O köylü ki, yılda bir kere olsun doyunca et yiyememektedir. On iki ay çalışır, bir tek gün "OH" deyip yan gelemez. Yaşamı bir çile çekmeden öteye geçemez. Çocuğunu okutacak okulu, doktora gidecek parası, hakkını savunacak dili yoktur. Biz değerleriyle büyüdüğümüz köylülerimizden daha şanslıyız. Millî gelirden onlardan daha çok pay alıyoruz. Onların kovulduğu tüm devlet kuruluşlarında bize "buyur" diyorlar.

Elleri nasırlı, avurtları biribirine geçmiş, saç sakalı karışmış Şenkayalı köylü "Vallaha yaşayacak halimiz galmadı. Her şey ataş pahası. Gaza, şekere zem oldi. Şaşurduk kalduğ. Ekmeğimizi çayla ıslatup içerduğ. Şimdi bu da mümkün degül. Hökümet ne yapsun, sorumlu o degülki. Mamurlar durmadan maişlerine zem istirler. Bizden alacğki sizlere versun. Radyo demiş, "Bir sandukanın başkanı üğretmen meclis hemen toplansun, zemler üzerine maişlerimizi un katına (Katsayısı demek istiyor) çıkarsun. Heç olinmi? Bizim köyümüzde üğretmen herkesten eyi yaşir. Emme genede geçinemürük diyerler". Bu son cümleciy söylerken alt dudağındaki acı alayı görmeğe değerdi.

Sayın Keleş,

Yarı bağımlı bir hale getirilmişiz. Emekçi halkımızın kan ve canı pahasına kazandığı topraklar elin gavuruna üs olarak kiralanmış. Gırtlağımıza dek borca gömülmüşüz. Eğitimden belli bir sınıfın çocukları yararlanıyor. Özel okullarda para ile diploma dağıtılıyor. Emekçiler değil vurguncular, aracılar daha iyi olanaklara sahip. Pis kuyularda biriken suları içmek için bile halk kuyruğa giriyor. İlâç alamayan hastalar, çocuğunu sokağa atan var. Böyle bir ülkede öğretmenin sen ben kavgası yapması, özlük haklarını düşünmesi, maaşının yükselmesi için çaba göstermesi, kademeli sendikalaşmadan söz etmesi gerçekle bağdaşmaz Bu gibi davranışlar sömürücü sınıfın çıkarlarına hizmet etmeden öteye geçemez. Savaşımızı halkı ezen sınıfla yapalım. Yumruklarımızı hep birlikte onların kafasına vurmak için birleştirelim. Birleştirelim sonra tarih ve emekçi sınıf bizi affetmez.

Milli eğitim bakanına açık mektup

HULUSİ GÖKÇE

Millî Eğitimimizde reform zorunluğuna samimî olarak inanıyor ve bu işi ciddî olarak başaracağına güveniyorsanız her şeyden önce büyük öğretmen kitlesi ile meslekî ve medenî ilişkiler kurmanız gerekir.

Bunun için:

1. Öğretmen kıyımlarına son veriniz.
2. Öğretmenleri siyasî ve idarî baskılardan kurtarınız.
3. Öğretmenin can ve mal emniyetini sağlayıcı tedbirler aldırınız.
4. Öğretmen ve okul müdürlerinin nakil ve tayinlerinde TÖS'lü, MÖS'lü, Boykotçu diyerek ayırım yapan idarecilere ve siyasilerin oyunlarına son verdiriniz.
5. Personel Kanunu ile yaratılan öğretmenler arasındaki uçurumları kapatmak için ilkokul öğretmenlerinin de üç yılda bir derece terfileri ile birinci derece tavana yükselebilmelerini sağlıyacak kanun teklifini yapıp çıkmasını sağlayınız.
6. Senelerdir huzursuz olan öğretmenleri tamamen huzursuz eden ve makamlarındaki becerisizliklerini, adaletsiz uygulamaları ile kapatmaya çalışan makam hevesi ile yaranma gayreti içinde olan idarecilerin boykottan beraat kararları almış olmalarına rağmen, çeşitli şekillerde cezalandırılmalarını önleyiniz. Danıştay kararlarını uygulamıyanlara kanunî işlem yapınız.
7. Teftiş sisteminin bozukluğunu düzeltiniz.

Bunlar gibi daha birçok öğretmen sorunlarını düzelttikten sonra eğitimde reform bekliyan pek çok sorunlar vardır ki, bu sorunları hep beraber saptıyalım ve tartışalım. Başta Türkiye Öğretmenler Sendikası olmak üzere gençliğin, esnaf, işçi ve köylü temsilcilerinin görüşlerini alıp bunların da katılacağı Şûra'da son şeklini verelim. Eğitimde çözüm yolu budur.

Saygılarımla.

Çözümlemeğe Çalıştığımız Ozlük Haklarımız

1 — Devlet personel kanunu alanında yapılacak çalışmaların izlenmesi ve sınıflamada üyelerimize lâyık olduğu basamağı sağlamak. Esas olarak yeterli maaş ilkesini gerçekleştirip ücretleri kaldırmak.

2 — Okul müdürlerinin makam ücretleri ile maaşlarını yeterli bir miktarda birleştirmek.

3 — İlköğretim kesiminde fazla ders ücreti sistemi yerine, orta öğretimi de kapsayan yeterli bir ödenek düzeni kurulmasını sağlamak.

4 — Eğitim ödeneği alamayan eğitimcilerin bu statüye katılmasını temin etmek.

5 — Seminere devam ettirilen öğretmenlere yolluk ve günlük ödenmesini sağlamak.

6 — Oturduğu yer dışında ayırtmanlıkla görevlendirilen öğretmenlere yolluk ve günlük ödetilmesini sağlamak.

7 — 6273 sayılı intibak kanununun uygulanmasında zarar çeken üyelerin mağduriyetlerini gidermek.

8 — Birleştirilmiş sınıf okutanlarla, sınıfında kırk öğrenciden fazla çocuk okutan öğretmenlere ek ücret verilmesini sağlamak.

9 — Sınıf mevcutlarının 222 sayılı ilköğretim kanununun 5. maddesine göre ayarlanması için çaba harcamak.

10 — Normal randımandan yüksek randımana ulaşan öğretmen ve memur üyelere üstün Başarı primi ödenmesini sağlamak.

11 — Bayan öğretmenlere daha kısa sürede emekli olma hakkı tanınmasını sağlamak.

12 — Disiplin komisyonlarının, bağımsız yargı kuruluşları haline getirilmesini ve buralarda yargıçların görevlendirilmelerini sağlamak.

13 — Öğretmenlerin iller kanunu kapsamından kurtarılmasını sağlamak.

14 — Öğretmenlere not takdirinde tam özgürlük ortamı sağlamak.

15 — Stajyerlik müessesesini öğretmeni huzursuz eden kişisel etkilerden kurtarmak.

16 — TÖS üyelerinin ve aile bireylerinin sağlıklarının güven altına alınmaları ve sigortaya bağlama yollarını bulmak ve uygulamak.

17 — Öğretmenin ve diğer devlet memurlarının mesleğe girdiğinden itibaren ölümü veya malulen ayrılması halinde kendilerine maaşları karşılığında emeklilik bağlanmasını sağlamak ve bunun için diğer memur dernek ve sendikaları ile işbirliği yapmak.

18 — TÖS üyelerinin çocuklarına öğrenim kolaylığı olanakları aramak. Bu amaçla yurtlar açmak.

19 — İlkokul öğretmenleri sağlık ve sosyal yardım sandığı ile öğretmenler bankasını öğretmenlere ve eğitime hizmet edecek kurumlar halinde dönüştürmek.

20 — Dinlenme yerleri kampları geliştirmek. Bu gibi yerlerin açılması için bakanlığı zorlamak.

21 — Ucuz olarak yurt içi ve yurt dışı gezilere sağlamak.

22 — Halk eğitimi için en etkin yolları aramak.

2 — Bilimsel araştırmaların teşviki ve değerlendirilmesi için özel bir çalışma düzeni kurmak. Ulusal çıkarlarımız ve halkımız için eğitim, bilim, sanat, kültür ve basın alanlarında başarı sağlayanlara (TÖS) ödülleri vermek.

24 — Kurtuluş savaşına er yada erbaş olarak katılanların anılarının derlenmesi ve böylece ulusal kurtuluş savaşı tarihimizin aydınlatılmasına çalışmak.